

Szerkesztőségi iroda:

Nagybcskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybcskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. BRÁJER LAJOS.

Előfizetési árak:

Egész évre ——— 24 kor.
Félévre ——— 12 .
Negyedévre ——— 6 .
Egy hóra ——— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybcskerek, 1910.

XXXIX. évfolyam 196. szám.

Kedd, augusztus 30.

Közegészségügyünk.

— aug. 30.

(Dr. D. J.) Az ázsiai kolera fenyegető veszedelme, aktuálissá teszi közegészségügyünket.

Most már innen-onnan harmincöt éve van közegészségügyi törvényünk, mely különben a legjobb törvényeink egyike, de mindezekig végrehajtva nincs egész terjedelmében. Azt lehet mondani, hogy nincs ennek a közegészségügyi törvénynek egyetlen szakasza, amelyet pontosan végrehajtanának. A tilalmakat semmibe veszik, a parancsokat nem teljesítik. Ime egy jó és üdvös törvényt nem tudunk végrehajtani abból az egyetlen okból, mert nincs hozzá pénzünk. Erre nézve jellemző éppen Budapest alpolgármesterének kijelentése, hogy a kolera behurcolása ellen a főváros nem tehet semmiféle preventív intézkedést, mert ez kizárólag állami feladat. Azért a fővárosi közegészségügyi hatóság mégis a maga hatáskörében már minden kitelhetőt megtett a kolerajárvány behurcolása ellen, nem válogatva az illetékeségi kémlékekben.

De mi történik azokban a kis és nagy-községekben és városokban az ország különböző helyein, éppen a legszélsebb periferiákon, ahol legtöbb a kolera behurcolásának veszedelme, ott a keleti orosz és lengyel, a déli román, szerb és horvát határokon, hol óriási területeken egyáltalán orvos és gyógyszerész nincs. Az emberek ezrei halnak el azért, mert orvosi segítséget egyáltalán nem kaphatnak betegségükben, ahol még körorvost, járásorvost sem lehet találni, mert ezeknek a tisztí orvosi munkának fizetése oly csekély, hogy abból megélni nem képesek, magánygyógyászatból eredő jövedelemre pedig nem számíthatnak a lakosság földhöz tapadt szegénysége és nyomorúsága miatt.

Ennek a lakosságnak az életmódja is közegészségellenes. Tisztátalan ruházatában, lakásában. A legsilányabban táplálkozik. Ezzel testének a külső megtámasztásokkal, behatásokkal szemben ellenálló ereje gyöngül. Ezen kulturátlan, elmaradott népek és községek valóságos járványfészkek, szerencsénkre a világ és országos forgalomból is kiesnek, különben csak tetéznék a közegészségügyi bajokat. Ott még a vagyonosabbak, a tehetősebbek sem táplálkoznak egészségesen. A gyomruk, az emésztő és tápláló szervek ennek folytán elsatnyulnak, a kolerajárvány pedig éppen a gyenge táplálószervekkéll bír, a rosszul táplált testet támadja meg. Ez a rossz táplálkozás néha olyan körtüneteket idéz elő, amelyek zavarba ejtik a legkitünőbb orvos-professorokat is.

Ezen kulturátlan vidékeken a rossz táplálkozás miatt állandó a hustifuszjárvány és a gyermekhalandóság a legnagyobb fokot éri el. De éppen ez a nálunk tapasztalható nagyfokú gyermekhalandóság egy igen egészséges gondolatot érlelt meg a közigazgatás legfőbb intézőköreiből és ez az állami gyermekmenhelyek rugóját a

gyermekbetegségek, a gyermekhalandóság meggátlása képezi. Ime ebből a gyermek-egészségügyből már legfőbb állami feladatot csináltak és igen helyesen, mert a gyermekhalandóság elleni küzdelem csakis kellő költséggel, országos szervezet, egységes állami vezetés és ellenőrzés mellett gyakorolható célszerűen és eredményesen, miként az eddigiekből is láthatjuk. A törvényhatóságok és községek külön-külön erre képtelenek lettek volna.

El kell ismernünk, hogy a közegészségügyi állami, országos feladat és egységes, egyöntetű állami közigazgatás keretében intézhető célszerűen. Ezzel azonban nem zártuk ki a törvényhatóságok, a községek, egyesek vagy testületek közreműködését a közegészségügy terén, sőt ellenkezőleg, az állami közigazgatás ezekre a tényezőkre bátran támaszkodhatik, miként ezt a gyermekvédelemtől is látjuk. A közigazgatás rendezésének tehát az lesz a legelső és leghálásabb feladata, hogy a meglévő, esetleg kiegészítendő közegészségügyi törvényünk végrehajtására megfelelő állami apparátust, állami szervezetet alkot. Ezt állami költségen tartja fenn. Mert a községek éppen szegénységük, községi pótlókkal való túlterheltségük folytán nem képesek a közegészségügyi intézkedésekkel járó kiadásokat fedezni.

A mostani kormány elsőrendű feladatként jelezte a közigazgatás rendezését. Bizunk is benne, hogy első sorban a közegészségügy rendezését veszi munkába, mert azzal nem csak egész ország támogatására és így nagy népszerűsége számíthat, hanem az országnak a legnagyobb szolgálatot is teszi. Mert nem csak az egyes emberekre, de egész nemzetekre és országokra is vonatkozik a régi klasszikus mondás: „Sana mens in corpore sano!” Csak ép testben lehet ép lélek, munkakedv és teherviselő képesség.

Az iskolai fegyelmről.

— augusztus 30.

„Az iskola fegyelm nélkül olyan, mint a malom kerék nélkül”. Ezt mondta Comenius János több évszázaddal ezelőtt. Nincs pedagógus, ki az ezen hasonlatban rejülő arany igazságot kétségbe vonni merné. A fegyelm hiánya lerontja az illető tanár, tanító tekintélyét, veszélyeztetni az erkölcsi és értelmi nevelés eredményét. Ezen fontos pedagógiai kérdés nemcsak a hivatásunknál fogva nevelés-oktatással foglalkozókat, hanem a szülőket, a nagyközönséget is érdekli; mert a szakkörök fegyelmi intézkedései csak az esetben alkalmasak arra, hogy a kitűzött végcélt elérjék, ha a család az iskolát jóakaró támogatásban részesíti. Nem végzünk tehát főlöseges munkát, ha a nagyfontosságú kérdéssel e helyen foglalkozunk. Ezek előre bocsátása után a jó iskolai fegyelm feltételeiről óhajtanék néhány szót szólni.

A jó iskolai fegyelm megteremtése nem oly nehéz, milyennek az első pillanatra látszik. A jó nevelő-oktató, vagy szülő, ha az iskolában, illetőleg a családban nincs fegyelm, vagy az meglazult, keresse a hibát elsősorban önmagában.

Megköveteljük a tanulóktól, hogy a délelőtti és délutáni tanítási időre az iskolában pontosan

megjelenjenek. A tanulók ezen követelménynek csakis a szülők jóakaró eljárása mellett tehetnek eleget. „Az idő pénz”, mondja az angol és valóban, ha takarékosra neveljük az ifjúságot, szoktassuk abhoz, hogy az idővel is takarékoskodják. A nevelő-oktató jó példája, az iskolában való pontos megjelenése, az órák lelkiismeretes, pontos betartása kitűnő hatással van a tanulóra. Aki a pontos megjelenést szigorúan követeli, annak iskolájában „nem készült el a reggeli”, „rosszul jár az óránk” és ehhez hasonló kifogások lassankint el fognak maradni.

Nem kívánom azt, hogy az ifjúság a rendes tanítási idő előtt a padokban mumiaként üljön, hanem igenis gondoskodjunk arról, hogy minden iskolának elég nagy udvara, játéktere legyen, hogy ott a tanulók tanítás előtt és az órák között szabadon mozogjanak, játszhasanak. Ott, hol a munkát a játék, szórakozás váltja fel, a rend sokkal könnyebben tartható fenn, mint ahol a tanulóknak huzamosabb ideig egy helyen kell ülniök.

A tanteremben az egészséges fegyelm fentartása, mely nem azonos a dresszúrával, az ifjúság fölötti zsarnokoskodással, az önkényvel nem oly nehéz feladat, mint azt némelyek gondolják. Függetlenül az illető oktató egyéniségétől. A felnőtt ember, különösen a művelt, jól nevelt ember tudja önmagát fegyelmelni és azért sokszor huzamos időn át egy-egy helyen ül és tisztán az előadó vagy felolvasó iránti tekintetből, de tisztességtudásból, anyagi türelemmel hallgatja, legfőbb egy-egy ásitózából félbeszakítja egyik vagy másik urnak unalmas felolvasását. Nem így van ez a gyermeknél, a serdülő ifjunál. Azok ereiben jobban pezseg a vér, azok nem hajlandók bármilyen szellemi táplálékot, bármilyen formában elfogadni, ők csak jó és ügyes szellemi szakács által megfelelő formában nyújtott táplálékot fogadnak el, ami az ő lelküknek idegen, ami az ő szellemi gyomrukban nem való, azt maguktól hol burkoltnak, hol nyiltan elöklök.

A nekik meg nem felelő tartalmu, nagy modoru oktatás iránt közönyösek lévén, oktatás közben másféle szórakozást keresnek és így megla z ul a f e g y e l e m. Miéttis, nézetem szerint, az iskolákban a legjobb fegyelmi eszköz a helyes irányu, racionális tanítás. Hol az illető oktató nem magyaráz, nem szemléltet, vagy csak a látszatnak magyaráz, hol a gyermekeket daráló gépeknek tekintik és a tankönyvben kijelölt innen-éddig a domináló elem, ott vagy meggyöngült a fegyelm, vagy ha van is, az csak mesterséges és mint ilyen nem egészséges.

Megemlítettem, hogy a jó fegyelmet nem a dresszúrában látom és azért, habár követelhető a tanulóktól, hogy az iskolában csendesen üljön, az oktató szavára ügyeljen, ellenkeznek a modern iskola lényegével és szellemével, ha a tanuló néhány órán passzivitásra volna kárhoztatva és a munkában szellemileg részt nem venne. Az ismereteket nem kell az ifjúságnak mindig készen adni, az ismeretek igazságok, kell, hogy az igazságok megállapításában a növendékek is része legyen. Legyen az iskola k's parlament, melynek elnöke és előadója az oktató, de adjunk a növendékek is a hozzászóláshoz és így az egészséges gondolkodáshoz alkalmat. Oktató és növendék közt csak így lehet megteremteni azt az igaz bensőséget, kölcsönös szeretetet, mely sokszor megható módon szokott későbbi időkben is spontán megnyilatkozni.

Az általam vázolt főirányelvek szem előtt tartása mellett, a rakoncátlan, neveletlen, sokszor az oktatóval is szembe szálló elemek száma az iskolából lassankint a minimumig megfogyna. Hol azonban egy iskolában fegyelmetlenség üti fel tanyáját, hol az oktatónak a növendékek előtt semmi tekintélye nincsen, hol óra közben a növendékek mindenre ügyelnek, csak a tanításra nem, ott bizony nagy a baj. Az ily bajt orvosolni kell. Igénytelen nézetem szerint az iskolák

Minden valódi doboz 25 drbot tartalmaz.
Minden tablettán rajta van e két szó

Vissza a hamisítványokkal, mert kártékonak.

Szereti egészségét?

Ki ne tudná, hogy utólréhetetlenül
legjobb hashajtó a világhírű

PURGO-BAYER.

Minden valódi doboz 25 drbot tartalmaz.
Minden tablettán rajta van e két szó

Vissza a hamisítványokkal, mert kártékonak.

ellenőrző hatóságoknak első feladata az, hogy első sorban az iskolai fegyelmet ellenőrizzék, és ott, hol a fegyelmet meg nem felelőnek találják, a bajt radikálisan orvosolják, mert a fegyelmetlenség különféle megnyilatkozásai olyanok, mint a ragályos betegségek, melyek nemcsak egy-egy iskola egész tanítási és nevelési eredményét veszélyeztetik, hanem az oktató iránti tekintélyt teljesen aláássák.

Az oktató és szülők pontossága és rendszertete, a munka és szórakozás váltakozása, a helyes irány, észszerű tanítás, az ifjúsággal szemben tanítandó szeretetteljes bánásmód a jó iskolai fegyvelm feltevélei. Minden, ami ezen feltételeket elősegíti, elfogadható, ami ezekkel ellenkezik, az iskolából irgalmatlanul eltávolítandó.

Aki az ifjúságot helyes irányban oktatja és neveli, az a haza iránt szent kötelességet teljesít. Ezen szent kötelesség teljesítésében az iskola az illető állami és társadalmi tényezők jóakaró támogatására szorult.

Paedagogus.

HIREK.

Tájékoztató.

Szeptember 12. Közigazgatási bizottság ülése.
Szeptember 23., 24. Megyei állandó választmány ülése.
Szeptember 26. Rendkívüli megyei közgyűlés.

A fürdő (telefonszám 118.) minden nap reggel 6 órától kezdve déli 12 óráig az urak részére nyitva van hölgyek részére minden hétfő, szerda és pénteken déli 1/5 óráig délután. Ugyanazon napokon este 5 órától 7-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délben gőzfürdő. A kádfürdő és zuhanyfürdő reggeltől este 8 óráig nyitva van.

IDŐJÁRÁS.

(A nagybecskereki meteorológiai állomás időjárás-jelentése.)

Augusztus 30.

Barométer emelkedő, délután 1:38 órakor: 755.3 mm
Hőmérséklet: maximum 32.5 C, minimum 15.3 C. Csapadék:
— Felhőzet: Ci. Szélirány és erősség: S. W. 2.

Jóslat a következő 24 órára: Meleg. Elvértve csapadék. Zivatarok.

Jelmagyarázat: A barométer állása a déli leolvasást tünteti fel a helyi magasságra való átszámítás nélkül; 0° C-ra redukálva. Maximum és minimum este 8 óra 38 perctől másnap reggel 6 óra 38 percgig; csapadék reggel 6 óra 38 perctől másnap reggel 6 óra 38 percgig; felhőzet: Ci = fűtőfelhő, Cu = gomolyfelhő, St = rétegesfelhő, Nb = esőfelhő, Ci-St = felhőfátyol, Ci-Cu = báránfelhő, Cu-St = réteges gomolyfelhő. Szélirány: N = észak S = dél, W = nyugat, E = kelet. Felhőzet nagyság, 0 = tiszta ég, 10 = teljesen borult. Szél erősség: 0 = szélcsend, 8 = nagy vihar.

A nagybecskereki közigazgatási tanfolyam.

A m. kir. belügyminiszter a nagybecskereki községi és közigazgatási tanfolyam igazgatójává ezuttal is Jankó Ágoston alispánt, helyettes igazgatóvá dr. Végh Lajos városi ügyészt, előadókká pedig dr. Vinczehidny Ernő m. főjegyzőt, Bielek Vilmos m. tb. főjegyzőt, Ládai Kálmán és Kiss István pénzügyi tanácsosokat, Strósz Béla városi főjegyzőt, Szilágyi Albert m. aljegyzőt és dr. Riesz Jakab orvosát h. elnököt nevezte ki. A tanfolyam orvosa dr. Haidegger Lajos m. főorvos lesz.

A közig. tanfolyamnál egyébként a beiratások már napok óta folynak s holnap lesz az utolsó napja. Az ünnepélyes „Venni Sancte” szeptember 1-én d. e. 10 órakor lesz a róm. kath. plébánia-templomban, amelyet megelőzőleg a tanfolyam előadói kara értekezletet tart, a melyen a továbbiakra nézve állapodik meg.

— **Uj nagyközség.** Torontálvármegyében a rudnai körjegyzőséghez tartozott Macedónia község nagyközséggé alakult és mint önálló anyaközségi terület működését 1910. évi augusztus hó 2-ik napján megkezdette.

— **A megyei kezelőszemélyzet drágasági pótléka és a díjnyelők lakbéré.** Mint értesülünk, a belügyminiszter jóváhagyta a megyei kezelőszemélyzet 5%-os drágasági pótléka és a megyei díjnyelők lakbéré dolgában hozott törvényhatósági határozatot.

— **Ünnepelt orvos.** Mint Ernesztváráról írják lapunknak, ott meleg óvációban részesítették dr. Neumann Gyula ernesztvári községi orvost. Dr. Neumann, aki 17 évig működött a községben s ez idő alatt az egész község lakos-

ságának szeretetét és becsülését érdemelte ki, a napokban megvált Ernesztváráról és Nagybecskerekre költözött, hogy itt folytassa orvosi gyakorlatát. Távozása alkalmából az ernesztváriak nagy bucsulakomát rendeztek a tiszteletére, amelyen száznál többen vettek részt s amelyen számos pohárköszöntőben ünnepelték a községben álló orvost, vasárnap pedig hosszú kocsisor kísérte ki a vonathoz, ahol az ernesztváriak ismételt elbúcsúztak tőle.

A nagybecskereki sorozás eredménye.

Tegnap fejezték be Nagybecskerekben az idei főorvosvizsgát, amely Végh Károly előklésével két napon át folyt a volt esküdtzéki teremben. A sorozásra összesen 387 állításköteles volt behíva, akik közül 283 állításköteles jelent csak meg, míg 104 legnagyobb részét igazolatlanul távol maradt. A sorozás eredménye egyébként korosztályonként a következő: Az első korosztályba tartozó 161 állításköteles közül a sorozáson megjelent 122, akik közül 45 embert besoroztak. A második korosztályban 131 állításköteles közül csak 91 jelent meg s ezek közül is csak 21 soroztatott be, míg a harmadik korosztályba tartozó 95 állításköteles közül 89 jelent meg a sorozáson s közülük 9 embert találtak a fegyverszolgálatra alkalmasnak, vagyis 283 megvizsgált ember közül csak hetvenöt vált be, vagyis mindössze körülbelül 29 százalék, ami ugyancsak szomorú világot vet az emberanyagra. A sorozásról igazolatlanul távolmaradtak ellen a hatóság megindítja a törvényes eljárást.

A házhoz szállított tej megvizsgálása.

A nagybecskereki rendőrkapitányság az élelmiszerek ellenőrzésénél most arra is kiterjesztette figyelmét, hogy a hamisított tej forgalombahozatalát lehetetlenné tegye. Ezért most nemcsak a piacra kerülő, hanem az egyes magánházakhoz szállított tejet is szigorúan megvizsgálattja s a rendőrök már napok óta végzik is ezeket a vizsgálatokat. A rendőrség szigorú intézkedéseinek már is megvan a látszata, amennyiben a kofák mostanában őrizkednek attól, hogy hamisított tejet és tejárut vigyenek a piacra, mert a rendőrség ezeket az árukat nemcsak hogy megsemmisíti, hanem az árusítókat érzékeny pénzbírsággal is sújtja.

— **Tűzek a vármegyében.** Torontálvármegyében az utóbbi napokban megint több községben pusztított a tűz. Igy Katalinfalva a község határában fekvő cséplőhelyen Galle Ferenc, Grösser Péter és Stecher Péter kisbirtokosok buzája, szalmája és polyvája égett el s ugyanitt a cséplőgép és a gazdasági felszerelés is a lángok martalékául esett. A kár mintegy 7000 korona, mely azonban biztosítás útján nagyrészt megtérül. A megejtett vizsgálat szerint a tüzet a cséplőgép okozta. — Jankabidon a napokban Szucsú Simon, Szerberádon pedig Antonin Giga földművesek háza gyulladt ki s a gyors segély dacára is mindkét ház teljesen leégett. Az előbbi helyen a kárt 700, az utóbbi esetben pedig mintegy 1000 koronára becsülték. A megtartott tűzvizsgálatok alkalmával a hatóságok nem tudtak pontosan megállapítani a tűz keletkezésének okait.

— **A pump.** A: Barátom, adj kölcsön tiz koronát.
B.: Bocssás meg öregem, de csak öt koronám van.
A.: Sebaj, add ide, a többit majd megadod.

— **Gépészek vizsgálata.** A gőzgépezélok és kazánfűzők vizsgálata a Temesvárott szervezett bizottság által ez évi szeptember hó 11-én, reggel nyolc órakor a magyar királyi államvasutak műhelyépületének helyiségében fog megtartatni. A vonatkozó szabályszerűen felszerelt kérvények a magyar királyi iparfelügyelőséghez Temesvár-Józsefváros, Kültér második szám címre, legkésőbb a megelőző napon nyújtandók be.

— **Álom a sineken.** Nieszner Antal párdányi lakos tegnapelőtt este a temesvári Püspök-hid közelében a bázisai vágány mellett elaludt. A sinek mentén feküdt a szerencsétlen ember. Este 8 órakor arra robogott a személynonat, amely levágta Nieszner jobb karját. Elettvesztélyes sérülésével a kózkórházba szállították.

— **Fertőtlenítésre Mikrosol és Pyricit** való, hathatós szer Mikrosol fainedvesség, penész és házigomba ellen, bővebb hirdetés lapunk mai számában olvasható.

TÁVIRATOK

A kolera.

Budapest, aug. 30. (A „Torontál” eredeti távirata.) A kolera-veszedelemről ma határozottan kedvező és örvendetes jelentések jönnek. Igy Magyarországon az elmúlt 24 óra alatt egyetlen kolera-gyanus megbetegedés sem fordult elő, hasonlóképpen mentes a veszedelemtől Bécs, valamint a bennünket környező ausztriai tartományok és Románia is, ahonnan legutóbb vészhirek érkeztek. A fertőzött olasz és orosz vidékeken kívül csupán Berlinben fordult elő egy kolera-gyanus haláleset.

Magyarországon nincs kolera.

Budapest, aug. 30. (A „Torontál” eredeti távirata.) Hivatalosan konstatálják, hogy Magyarországon a legutolsó 24 óra alatt egyetlen újabb kolera-gyanus megbetegedés sem fordult elő. Pozsony is az ott betegen levő Trnka Anna izolált esetét kivéve, teljesen mentes a kolera-tól.

Bécsben sincs kolera.

Budapest, aug. 30. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsi jelentések szerint a város teljesen mentes a kolera-tól s egyetlen gyanus megbetegedés sem fordult elő.

A külföldön.

Budapest, aug. 30. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Berlinből sürgönyzik, ott az egyik északi városrészben egy házi-szolga kolera-gyanus tünetek között meghalt. A holttestet fölboncolják és bakteológiai vizsgálat alá veszik.

Bukaresti jelentés szerint ott tegnap három személy kolera-gyanus tünetek között megbetegedett, azonban megállapították, hogy betegségük nem kolera.

Külgyminiszterek találkozása.

Budapest, aug. 30. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Ischlből sürgönyzik, Aehrenthal gróf közös külgyminiszter Szapáry gróf osztályfőnök kíséretében ma reggel 8 órakor Salzburgba érkezett. Aehrenthal délelőtt 10 órakor érkezett Salzburgba, ahol felkereste San-Giuliano márkai olasz külgyminisztert. Délután dínér volt, amely után a két külgyminiszter tanácskozásra vonult vissza.

Tisza István a delegáció elnöke.

Budapest, aug. 30. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint politikai körökben beszélnek, az idei magyar delegáció elnöke Tisza István gróf lesz, míg külgym. előadóként Láng Lajost említik.

Földrengés Kalábriában.

Budapest, aug. 30. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Reggio Kalabriából sürgönyzik, ott ma hajnalban 3 óra 15 perckor heves földrengés volt, amely meglehetősen kárt okozott. A lakosság kimenekült a szabadba s most ott tartózkodik. Embernek nem esett baja.

Hamis aranypénzek.

Budapest, aug. 30. (A „Torontál” ered. távirata.) Mint Nagyváradról jelentik, az élesdi járásban a csendőrség letartóztatott egy 14 tagból álló cigánykaravánt, amely az egész élesdi járást elárasztotta hamis 10 és 20 koronás aranyakkal. A vizsgálat folyik.

A t. c. szülők

figyelmét felhívom arra, hogy a nagybecskereki gimnáziumban, polgári- és felsőkereskedelmi iskolában az általam összeállított higienikus torna-cipők jónak használatba, melyek szeptember elejétől csakis nálam szerezhetők be.

Azonkívül csakis elsőrendű minőségű fiú és leányka cipőket tartok olcsó árban raktáron.

A gyermek-cipők javítására nagy súlyt helyezek.

Szives látogatást kér

Weinberger K. elsőrendű cipők nagy raktára Nagybecskerek Hunyadi-(fő-)utca 23. sz.

685-139

A horváth helyzet.

Budapest, aug. 30. (A „Torontál“ ered. táv.) Zágrábról jelentik: A horvát jogpárt és a haladópart tárgyalási bizottságai tegnapelőtt és tegnap titkos üléseket tartottak, amelyekben a Pinterovics dr., Lorkovics dr. és Badaj dr. volt képviselőkből álló hármass bizottság által az új egységes pártra vonatkozólag kidolgozott programtervezetet helyeselték és elfogadták. Ezután elhatározták, hogy a koalíció egyes pártjainak központi bizottságait mielőbb összehívják, hogy minél rövidebb idő alatt közös értekezletet lehessen tartani a program végleges és általános elfogadása céljából. A horvát jogpárt volt képviselő-tagjait mára hívták össze. A haladópart központi bizottsága is ülést tartott ma. Mindkét értekezlet az új közös pártprogram elfogadása céljából ülésezik. A koalíció plenáris ülése legkésőbb vasárnap lesz és előreláthatólag már ezen értekezleten meg fog alakulni az új párt. A horvát jogpárt eszéki orgánuma jelenti Zágrábról, hogy az új horvát párt, valamint az önálló szerb párt tagjai hajlandók megegyezést keresni Tomasic dr. bannal reális program alapján.

Az „isten kegyelméből“ való császár.

Budapest, aug. 30. (A „Torontál“ ered. táv.) Mint Marienburgból sürgönyzik, a nyugat-porosországi tartomány tiszteletere adott dineren Vilmos német császár megint nagy szónoklatot tartott, amelyben fenntartotta köingsbergi beszédét és újból erősítette, hogy ő az „isten kegyelméből“ való császár és e szerint fog uralkodni minden egyébre való tekintet nélkül. A császárnak a szónoklata persze újabb kinos feltűnést kelt.

A montenegrói király kiáltványa.

Budapest, aug. 30. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Cetinjből sürgönyzik, I. Miklós, Montenegró ujdonsült királya kiáltványt intézett népéhez, amelyben kijelenti, hogy enged a nép akaratának s Montenegrót királysággá s magát királylyá emeli. Ezek után egyben követi a kiáltványban a német császár példáját s kijelenti, hogy mint „isten kegyelméből“ való király fog uralkodni.

Rejtélyes halál.

Budapest, aug. 30. (A „Torontál“ eredeti táv.) Mint Szerajevóból jelentik, a Pale nevű fürdőhelyen egy elegáns öltözetű férfi holttestét találták. A holttesten lött sebb volt s kezében revolvért szorongatott. Sok pénzt találtak nála, azonkívül egy 3000 dollárról szóló név nélküli hitellevélet. Semmi olyasmi azonban, amelyről kiletét meglehetett volna állapítani, nem volt nála. A vizsgálatot megindították.

Határidő-üzlet.

Budapest, aug. 30. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (októberre)	19.76
Buza (áprilisra)	20.32
Rozs (októberre)	14.64
Zab (októberre)	15.64
Tengeri (októberre)	11.64

Felelős szerkesztő: SOMFAI JÁNOS.

Közgazdaság.

Piaci árak.

Hivatalosan feljegyeztettek a Nagybecskerekken mai napon megtartott heti vásár alkalmával:

buza	50 klgr.	9.20 korona
kétszeres		9.—
rozs		6.—
árpa		5.50
zab		7.—
kukorica (uj)		5.20
repce		10.—
széna I.		7.—
II.		6.—
szalma I.		5.—
II.		5.—
burgonya 1 klgr.		1.10
disznóhus I.		1.80
II.		1.70
marhahus I. 1 klgr.		1.20
II.		1.12
borjúhus I.		1.56
II.		1.60
juhhus		1.08
zsir		1.68

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.

Érvényes 1910. május 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:
Temesvár, Versecz, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 28 p.
Pancsováról: délután 5 óra 15 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 18 p.; délután 8.16 óra
Szegedről: (ráotorkocsi) d. e. 10 óra 21 perc.
Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 50 perc.
Szécsányból: este 6 óra 40 perckor.

b) A nagybecskerek-bégapart pályaudvarra:
Zombolyáról, Verseczről, Alibunárról és Temesvárról: este 8 óra 15 perc.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 8 óra 30 perc.
Pancsováról: reggel 8 óra 27 perc.
Zombolyáról: (keskenyvágányu vonal) reggel 8 óra 23 p. délután 4 óra 10 perc, este 9 óra 31 perc.
Szécsányból: este 6 óra 29 perckor.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:
Pancsovára: délelőtt 8 óra 10 p.; este 7 óra 15 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 9 óra 50 p.; este 6 óra 46 p.
Szegedre: (motorkocsi) délután 1 óra 20 perc.
Nagykikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.
Zombolya, Temesvár, Versecz: délután 4 óra 15 p.
Temesvár, Versecz, Antalfalva—Pancsova és Alibunárra reggel 3 óra 33 perc.
Zombolyára: (keskenyvágányu vonal) reggel 2 óra 26 p. délelőtt 11 óra 55 p., délután 5 óra 25 perc.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon d. e. 11 óra 28 perc.
Szécsányra: reggel 6 óra 31 perckor.
Módosról—Temesvárra: minden kedden, pénteken és vasárnapon 2 óra 10 p. délután.
Temesvárról—Módosig: minden kedden, pénteken és vasárnapon indul Temesvárról 11 óra délelőtt.
Módosról—Zombolyára: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 1 óra 50 perckor.
Zombolyáról—Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 5 óra 30 perc.
Szécsány—Versecz: minden csütörtök és vasárnapon reggel 5 óra 30 perckor.

VASUT-ÜGY.

Magyar királyi államvasutak.

199.24 6/910. FIVa. sz.

HIRDETMÉNY.

Kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur 1910. évi június hó 22-én kelt 41327/III. sz. engedélye alapján 1910. évi augusztus hó 1-től visszavonásig a következő intézkedéseket lépétk életbe:

1. a magyar belforgalomban (Fiumét is beleértve), továbbá a magyar, osztrák és a bosznia-hercegovinai vasutakkal való forgalomban feladásra kerülő kocsirakományu teheráru-küldemények felvételénél — az élőállat, friss hus, friss gyümölcs, friss főzelék és tojás-küldemények kivételével — a vasuti üzletszabályzat 64. § a (2.) bekezdésében előirt eljárás fog alkalmaztatni.
2. A vasuti üzletszabályzat 63. §. (12.) és 80. §. (8.) bekezdésében foglalt rendelkezések alapján a rakodási határidők általánosságban 9 nappali órára leszállittatnak. (A 9 nappali óra a közhírré tett raktári órák kezdetétől annak megszakitás nélkül való befejeztéig terjedő időtartam alapul vétele mellett számítottatik.)

Értesítjük továbbá a t. szállító közönséget, hogy:

a) az osztrák-magyar monarchia két államának szerződéses vámterületén kívül fekvő állomásokra rendelt, — a vasut által berakandó — ugyszintén általában a felek által berakandó mindennemű kocsirakományu teheráru-küldemények, élőállat, friss hus, friss gyümölcs, friss főzelék és tojás-küldemények kivételével, — ha azok elszállítása azonnal meg nem történhetik, — s a feladó áruját a pályaudvaron kívánja tároltatni, amennyiben azt a tároló helyiségek engedik, a vasuti árufuvarozásra vonatkozó nemzetközi egyezmény 5. cikk (2.) illetőleg a vasuti üzletszabályzat 64. §-a (1) bekezdésében foglalt rendelkezéseknek megfelelően a lehető elszállítási-ásig csakis ideiglenes őrizetbe vétetnek;

b) a vasuti üzletszabályzat 67. §-ának (5.) bekezdésében, illetőleg a vasuti árufuvarozásra vonatkozó nemzetközi egyezmény 5. cikk (3.) bekezdésében foglalt rendelkezések alapján a Fiuméba rendelt gabonaszállítmányok, őrlemények és hüvelyesek, valamint az osztrák-magyar monarchia két államának szerződéses vámterületén kívül fekvő állomásokra rendelt gabonaszállítmányok és őrlemények a vasuti üzletszabályzat 64. §-a (2) és a vasuti árufuvarozásra vonatkozó nemzetközi egyezmény 5. cikk (2) bekezdése, illetőleg a vasuti üzletszabályzat 64. §-a (1) bekezdésének alkalmazása mellett is, közérdeknek érvényesítése szempontjából lehetőleg soron kívül fognak elszállittatni.

Budapest, 1910. évi július havában.

9-X11

Az igazgatóság.

A REKLÁM

Állandó, észszerű és ügyes reklámozás minden gyári-, kereskedelmi-, ipari-vállalatnak, üzletnek a lelke, rugója, az éltető eleme.

Hogyan, hol és mikor hirdethető a leg-sikeresebben, legjobban és legolcsóbban, megtudható

LEOPOLD GYULA

hirdető vállalat
betéti társaság-nál

BUDAPEST, VII., Erzsébet-körut 41.

ahol kiváló szakértelemmel, odaadó lelkiismeretességgel és páratlan pontossággal eszközönek hirdetések és reklámok az összes budapesti, vidéki és külföldi lapokban és naptárakban.
256 kitűnő naptár kizárólagos bérlete.

Költségvetések és Telefon
tervezetek ingyen. | 12-06.

603-x.7

Ugyes segéd a férfidivatszakmában,

ki a szerb, horvát, német s magyar nyelvet bírja, felvétetik október 1, vagy 15-én **Vilim Vogelnél, Eszék I.** hová kimerítő ajánlat fényképpel intézendő. — (Nem szezon-segédet keresek.)

HIRDETÉSEKET

a legjutányosabb árban számítva közöl Torontálvármegyében leg-olvasottabb, legelterjedtebb lap a

„TORONTÁL“ politikai napilap.

SZÁLLITÁSI, BIZOMÁNYI, INCASSO FIOK-ÜZLET MEGNYITÁS NAGYBECSKEREKEN

Iroda: Szerb hitközségi palota.
(Szerbtemplom-utca) Telefon 139.

PERL MÓR ÉS FIA SZÁLLITÓK

Iroda: Szerb hitközségi palota
(Szerbtemplom-utca) Telefon 139

Elvállalunk minden a szállítási szakma körébe vágó megbízást. Eszközünk mindennemű szállításokat helyben és vidékre, továbbá butorszállításokat saját patent butorszállító kocsijainkban, valamint mindennemű beraktározásokat saját raktárainkban. Beraktározandó árukra előleget nyújtunk.

482-200:0

ALAPITTATOTT 1863. FŐÜZLET SZEGEDEN. ALAPITTATOTT 1863.

MIKROSOL

SZAGTALAN LEGJOBB SZER

Házigomba ellen
a legolcsóbb
ÉPÜLET-ÉS ACSFAK
impregnálására

Egyedüli gyártói
LOTZ EDE ÉS TÁRSA
BUDAPEST VII. ÖRNAGY U. 4.

NEGY ÁLLAM ÉREM,
22 első kitüntetés.
Különleges gyártmányok:

„PEF“ mosható emailfesték, mázolásra készen, falra, fára, vasra.

BESSEMERFESTÉK
rozsdavédő, viharálló, vasmázolat

=== **BAZALTFESTÉK** ===
viharálló és mosható, homlokzatok és belső helyiségek meszelésére.

=== **PYRICIT** ===
fertőtlenítő só minden célra.

Kosárbutorzománc. Kádzománc. Iskolatáblalakk. Víztartályfesték. Alapozófesték stb.

::: Mintamázolat, szinkártya ingyen és bermentve. :::
(5²-1010)

1179/1910. sz.

Szerbpadé község előjáróságától.

Hirdetmény.

Szerbpadé község előjárósága ezennel közhírré teszi, miszerint a község tulajdonát képező **nagyvendéglő épület** 1911. évi január hó 1-től számitandó hat egymásután következő évre **1910. évi szeptember hó 25-én d. e. 8 órakor** Szerbpadé község-házánál tartandó árverésen haszonbérbe adatni fog.

Bánatpénz 135 korona.
Közelebbi árverési feltételek a községi jegyzői irodában megtekinthetők.

Szerbpadé, 1910. évi aug. hó 25-én.

Rigyitsky,
jegyző

714-31

Német bonne

állást keres szeptember 1-ére.

KRAUSHAAR VAGÉRIA

Toldi Ferenc-utca 6.

713-21

Pályázat.

Maczedóniai jegyzősnél egy **gyakornok** vagy **irnok**, ki a jegyzői teendőskben némileg jártas, kifogástalan magaviseletű és románul is beszélő egyén azonnal alkalmazást nyerhet.

Javadalma: havi 60 korona és ném-mellékjövedelem.

Maczedónia (u. p. Csákova), 1910. augusztus hó 27.

Müller János,
jegyző.

715-31

1528. sz. 1910.

712-2.2

1094/1910. sz.

A törökbecsei járás főszolgabírájától.

Hirdetmény.

A megüresedett óbébai **segédjegyzői állásra** annak végleges betöltéséig, egy alkalmas egyént keresek. Évi fizetés 1000 korona havi részletekben; reflektánsok felhivatnak, hogy okmányolt ajánlataikat alulírott körjegyzőhöz adják be.

Az állás azonnal elfoglalható.

Beválás esetén reménye van az illetőnek, hogy meg is választatik s így csak okleveles egyének pályázata fog figyelembe vétetni.

A román nyelv tudását feltétlenül megkívánom.

Óbéba, 1910. évi augusztus hó 27-én.

Füredi Márton,
körjegyző.**Pályázati hirdetmény.**

Torontálvármegye törökbecsei járásához tartozó Melencze községben megüresedett s az 1908:XXXVIII. t.-c. 30. §-a értelmében 240 K. fizetéssel és a szabályrendeletileg megállapított látogatási díjakkal javadalmazott községi **bábai állásra** ezennel pályázatot hirdetek.

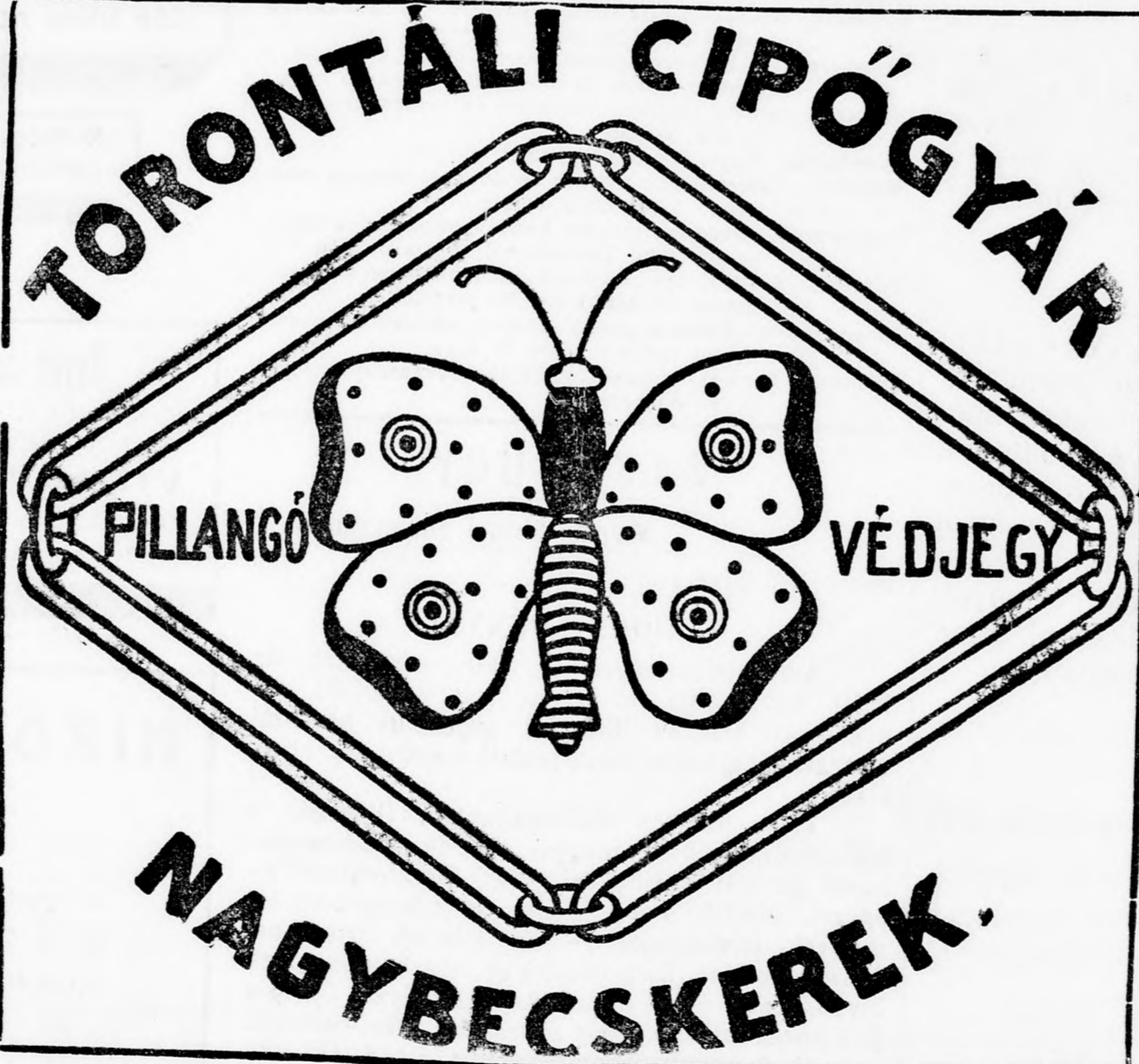
Felhívom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1908:XXXVIII. t.-c. 27. és 28. §-ai értelmében kellően felszerelt kérvényüket folyó évi **szeptember 15-ig** hozzám nyújtsák be.

A később érkező kérvényeket nem fogom figyelembe venni.

Törökbecse, 1910. évi augusztus 21.

Dr. Csávósy Ignác,
főszolgabíró.

695-3.3

TORONTÁLI CIPŐGYÁR

NAGYBECSKERÉK.

Külön
Torontáli cipő'-osztály.
Olcsó gyári áruk.
Telefon 201-3.

DIÁKOK! Az iskolaév megkezdése előtt szerezzétek be külön a diákok részére a „Torontáli cipőgyár“-ban készített **cipőszükségleteiteket**, valamint **ing, gallér, nyakkendő, harisnyáitokat**

Benó Testvéreknél azelőtt **KOKITS A. F. Nagybecskerek.**